

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
Національний лісотехнічний університет України**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор НЛТУ України

_____ Ю.Ю. Туниця

Наказ від 12 березня 2020 року
№ 70

ПРОГРАМА

**ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ БАКАЛАВРІВ І ДОДАТКОВОГО
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

Спеціальність “Економіка”

Освітньо-професійна програма “Економіка підприємства”

Львів-2020

**Схвалено Приймальною комісією НЛТУ України
10 березня 2020 року, протокол № 5**

ЗМІСТ

1. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА.....	3
2. МЕНЕДЖМЕНТ.....	15
3. ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	20
4. СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА	23

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Програма **фахового вступного випробування і додаткового вступного випробування** для вступників, які вступають на основі ступеня бакалавра здобутого за **іншою спеціальністю**, містить питання з нормативних та професійно-орієнтованих дисциплін, які випускники слухали під час навчання при здобутті ступеня бакалавра.

Додаткове вступне випробування проводиться у вигляді фахового випробування з нормативних та професійно-орієнтованих дисциплін відповідної спеціальності у формі тестування. Тестове завдання складається з **10 питань першого рівня** складності. Кожне питання оцінюється трьома балами. Абітурієнт вважається **допущеним** до основного фахового вступного випробування, якщо отримав не менше 50% балів. Тривалість тестування – 0,5 год.

Фахове вступне випробування проводиться у формі тестування. Тестове завдання складається з 30 питань трьох рівнів складності (по 10 питань кожного рівня), які оцінюються за 100-бальною шкалою. Кожне питання першого рівня оцінюється 2,5 балами, другого – 3,5 балами, третього – 4 балами. Із запропонованих відповідей на кожне питання необхідно вибрати номер правильної відповіді і внести її у талон відповідей. Тривалість тестування – 1,5 години.

Вступник вважається **допущеним до конкурсу**, якщо отримав позитивну оцінку, а саме – не нижче 124 бали за шкалою оцінювання від 100 до 200 балів.

ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

1. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

ТЕМА 1. Теорії та моделі підприємств.

Зміст і завдання дисципліни. Поняття та характерні риси підприємства. Підприємство як система, моделі побудови підприємства. Ознаки та цілі підприємства. Підприємство як суб'єкт господарювання, як господарська система і як форма реалізації підприємництва. Сфери і напрями діяльності підприємства. Екологічні завдання підприємства.

Нормативно-правові аспекти регулювання діяльності підприємства. Режим створення і реєстрації підприємства, господарської діяльності, взаємовідносин з державою, ліквідації та реорганізації суб'єктів господарювання.

ТЕМА 2. Основи підприємництва.

Сутність та принципи підприємницької діяльності. Економічна основа підприємництва. Форми здійснення підприємницької діяльності. Сутність екологічного підприємництва.

Стратегія підприємницької діяльності. Вибір галузі. Використання конкурентних переваг. Складання бізнес-плану. Підприємництво та міжнародний менеджмент. Методи започаткування нового бізнесу. Сприяння розвитку малого бізнесу. Державна підтримка розвитку екологічних напрямків малого підприємництва в Україні.

ТЕМА 3. Види підприємств, їх організаційно-правові форми.

Види підприємства за окремими класифікаційним ознаками: метою та характером діяльності, формою власності, належністю капіталу в статутному фонді, способу утворення та формування статутного фонду, розміром, ступенем залежності від іншого підприємства, галузевою належністю, правовим статусом та формою господарювання.

Поняття та ознаки добровільних об'єднань підприємств. Організаційно-правові форми господарських об'єднань: асоціація, корпорація, консорціум, концерн, картель, синдикат, трест, асоційовані підприємства, холдинг, фінансова група.

ТЕМА 4. Зовнішнє середовище господарювання підприємств.

Вплив зовнішнього оточення на діяльність підприємств. Поняття і компоненти зовнішнього середовища господарювання. Чинники мікросередовища та особливості їх впливу на діяльність економічних суб'єктів. Макросередовище господарювання і його чинники. Демографічні, природні, науково-технічні, економічні, екологічні, політичні та міжнародні чинники та їх урахування у підприємницькій діяльності.

Моделі аналізу зовнішнього середовища.

ТЕМА 5. Структура та управління підприємством.

Функції і методи управління. Системний підхід до визначення складу функцій управління. Організаційні форми реалізації методів управління.

Виробнича і загальна структура та їх характеристика. Поняття і вплив структури підприємства на ефективність його функціонування. Виробнича структура підприємства та чинники, що її визначають.

Організаційна структура управління підприємством та її параметри. Типи організаційних структур управління. Принципи та етапи побудови організаційних структур управління. Механізм зміни організаційної структури управління підприємством.

ТЕМА 6. Ринок і продукція.

Загальна характеристика ринку, його елементів та структури. Загальні та локальні принципи саморегуляції і поведінки суб'єктів ринку. Дотримання етичних норм поведінки у бізнесі.

Класифікація продукції. Екологічно чиста продукція. Оновлювання продукції внаслідок дії науково-технічного прогресу і попиту. Показники визначення ринкового обсягу продукції, сфера їх застосування.

Порядок розробки плану реалізації та виробництва продукції. Вивчення ринку і попиту на продукцію.

ТЕМА 7. Товарна та цінова політика підприємства.

Зміст та завдання товарної та цінової політики підприємства. Сутність та значення ціни в ринковій економіці. Методи ціноутворення в ринковій економіці. Загальні стратегії формування ціни за Портером (стратегії диференціації, керування затратами, спеціалізації). Стратегія формування ціни, що ґрунтується на циклі існування продукту.

Прибуток як цільова функція діяльності підприємства на ринку. Економічні межі обсягу діяльності підприємства. Метод визначення „точки беззбитковості”, „точки ліквідації”, „зони збитковості та прибутковості”.

ТЕМА 8. Прогнозування та планування діяльності підприємства.

Сутність, функції, типи та методи прогнозування діяльності підприємства. Види прогнозів та сфери їх застосування.

Планування як процес. Принципи планування та їх характеристики. Поняття плану, класифікаційні ознаки та види. Система планів підприємства. Методи планування. План з охорони довкілля.

Організаційно-економічні передумови обґрунтування стратегії підприємства. Оперативне планування. Оперативний облік та диспетчерування.

ТЕМА 9. Обґрунтування виробничої програми.

Зміст, завдання та місце виробничої програми в системі господарських планів підприємства. Основні розділи виробничої програми. Показники виробничої програми. Взаємозв'язок між показниками, методика розрахунку, характер використання.

Системи та методи планування виробничої програми підприємства. Методичні інструменти аналізу виконання виробничої програми підприємства.

ТЕМА 10. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.

Трудові ресурси підприємства та їх характеристика за кваліфікаційними ознаками. Принципи формування трудових ресурсів. Основні завдання управління трудовими ресурсами на підприємстві.

Визначення необхідної чисельності персоналу на підприємстві. Показник руху персоналу на підприємстві. Кадрова політика підприємства.

Продуктивність праці. Методи розрахунку продуктивності праці, їх переваги та недоліки, сфери застосування. Класифікація чинників та резервів зростання продуктивності праці.

Вимоги до системи мотивації праці. Методи мотивації трудової діяльності. Соціально-економічна сутність заробітної плати та її функції. Структура заробітної плати. Особливості організації оплати праці на підприємстві. Тарифна система оплати праці. Форми і системи заробітної плати. Особливості преміювання персоналу.

ТЕМА 11. Інтелектуальний капітал.

Поняття інтелектуального капіталу підприємства та підходи до його визначення. Формування структури інтелектуального капіталу. Методичні основи оцінки інтелектуального капіталу підприємства.

Управління інтелектуальним капіталом і аспекти забезпечення підприємств інтелектуальними ресурсами. Значення інтелектуального капіталу в умовах поглиблення євро інтеграційних процесів.

ТЕМА 12. Основний капітал підприємства.

Економічний зміст, характеристика складу основних засобів підприємства. Види оцінок основних засобів і порядок їх переоцінки. Класифікація основних засобів. Зношуваність основних засобів. Економічна природа амортизації основних засобів. Показники, що характеризують стан та рух основних засобів.

Відтворення основних фондів підприємства, умови та форми здійснення. Поняття капітальних вкладень та капітального будівництва. Нове будівництво, капітальний ремонт, реконструкція та технічне переобладнання підприємства, модернізація обладнання як форми відтворення основних засобів. Ефективність використання основних засобів.

ТЕМА 13. Оборотний капітал підприємства.

Оборотні засоби підприємства, їх кругообіг. Оцінка структури оборотного капіталу. Класифікація оборотних засобів.

Ефективність використання оборотних засобів. Заходи, спрямовані на підвищення ефективності використання оборотних засобів.

ТЕМА 14. Інвестиції та інвестиційна діяльність.

Сутність і значення інвестиційної діяльності підприємства. Суб'єкти і об'єкти інвестиційної діяльності, її правове регулювання. Формування та оцінювання інвестиційної стратегії підприємства.

Основні форми державного регулювання інвестиційної діяльності. Завдання і функції інвестиційного менеджменту.

Класифікація інвестицій. Чинники, що впливають на обсяги інвестицій. Визначення потреби у виробничих інвестиціях. Джерела інвестування. Інвестиції в природоохоронну діяльність.

ТЕМА 15. Інноваційні процеси та їх розвиток в напрямку екологізації виробництва національних підприємств.

Зміст інноваційних процесів на підприємстві, принципи їх реалізації. Основні типи інноваційних процесів, їх класифікація. Джерела інновацій.

Науково-технічний прогрес і науково-технічна революція. Ключові особливості науково-технічної революції. Загальні напрями науково-технічного прогресу.

Інноваційні технології та пріоритетність їх розвитку для покращення використання та охорони ресурсів довкілля.

ТЕМА 16. Оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності.

Ефективність інноваційно-інвестиційної діяльності, сутність її оцінки та методика розрахунку. Визначення коефіцієнта приведення капітальних вкладень.

Методика визначення економічного ефекту, соціальних, економічних та екологічних результатів впровадження заходів науково-технічного прогресу. Обчислення сукупного економічного ефекту від технічних нововведень. Порядок розрахунку економічного ефекту у виробників і споживачів новинок.

ТЕМА 17. Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства.

Характеристика та структура техніко-технологічної бази виробництва. Технічний розвиток підприємства, його форми та оцінка. Процес економічного управління технічним розвитком підприємства, його основні етапи. Напрями технічного розвитку. План технічного розвитку підприємства. Лізинг.

Системи та методи визначення потужності підприємства. Динамічні показники виробничої потужності: вхідна, вихідна, середньорічна виробнича потужність. Баланс виробничої потужності підприємства. Взаємозв'язок виробничої потужності та пропускнуєї спроможності підприємства. Резерви зростання виробничої потужності підприємства.

ТЕМА 18. Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика підприємства.

Суть та завдання матеріально-технічного забезпечення підприємства. Склад матеріальних ресурсів і їх характеристика. Планування матеріально-технічного забезпечення.

Поняття виробничої логістики. Поняття оптимальної партії постачання та регламенту поставки. Критерії оптимізації партії постачання та обґрунтування її обсягу.

Планування потреби підприємства в матеріальних ресурсах за елементами. Норми витрат матеріальних ресурсів та методи їх розробки.

Класифікація виробничих запасів, показники їх розрахунку. Методи нормування виробничих запасів. Планування потреби підприємства у виробничих запасах. Форми та методи оперативного управління виробничими запасами.

ТЕМА 19. Організація операційної діяльності.

Сутність і цілі операційної діяльності підприємства. Виробничий процес як основа операційної діяльності підприємства. Складники виробничого процесу. Основні, допоміжні та обслуговуючі процеси. Їх призначення та особливості. Виробничий процес як сукупність виробничих операцій. Дискретні та безперервні виробництва.

Принципи раціональної організації операційної діяльності підприємства.

ТЕМА 20. Конкурентоспроможність продукції підприємства.

Поняття конкурентоспроможності продукції. Методи оцінювання конкурентоспроможності продукції. Основні поняття та система показників якості продукції. Керування якістю продукції, стандартизація продукції.

Шляхи підвищення якості та конкурентоспроможності продукції національних підприємств.

ТЕМА 21. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції .

Загальна характеристика витрат. Склад витрат, які включають у собівартість. Класифікація витрат. Система управління витратами.

Кошторис підприємства і собівартість продукції. Собівартість окремих виробів. Калькулювання і його місце в економічних розрахунках. Вибір калькуляційних одиниць. Склад і зміст статей калькуляції, методика їх обчислення. Способи розподілу непрямих витрат.

Методичні інструменти аналізу поточних витрат підприємства. Методи планування поточних витрат підприємства. Управління поточними витратами за системою „стандарт- костінг”, „директ-костінг”.

Виявлення резервів оптимізації поточних витрат підприємства.

ТЕМА 22. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства.

Сутність доходів підприємства, їх призначення, склад та джерела утворення. Доходи від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства. Методичні інструменти аналізу доходів підприємства, факторів, що обумовлюють їх формування.

Сутність, функції та джерела утворення прибутку підприємства. Види та класифікація прибутку. Механізм утворення чистого прибутку. Показники прибутку та рентабельності, фактори, що впливають на рентабельність.

Механізм розподілу та використання чистого прибутку підприємства. Оцінка і діагностика фінансового стану підприємства.

ТЕМА 23. Інтегральна ефективність діяльності підприємства і його конкурентоспроможність.

Поняття, види і критерії ефективності. Мультиплікаційна ефективність діяльності підприємства. Показники ефективності виробництва. Чинники зростання ефективності.

Поняття конкурентоспроможності підприємства та продукції, їх взаємозв'язок та взаємообумовленість. Узагальнюючі та часткові показники та критерії оцінки конкурентоспроможності підприємства.

Організаційно-економічні та техніко-технологічні фактори, що обумовлюють конкурентоспроможність підприємств. Прогнозування рівня

конкурентоспроможності та умов його досягнення. Обґрунтування заходів щодо зміцнення конкурентоспроможності підприємства.

ТЕМА 24. Сучасні моделі розвитку підприємств.

Поняття бізнес-моделювання та проектування розвитку підприємства. Характеристика сучасних моделей підприємств: розвиток інтегрованих операційних систем, організаційних структур, систем управління якістю, систем стимулювання, постійного кадрового потенціалу, залучення працівників до управління.

Найпоширеніші моделі розвитку підприємств в Україні.

Обґрунтування чинників, що впливають на вибір моделі.

ТЕМА 25. Трансформація і реструктуризація підприємств.

Структурна перебудова підприємства, шляхи її здійснення. Процес реструктуризації. Форми, види і етапи проведення реструктуризації, їх характеристика. Альтернативні варіанти проведення реструктуризації.

Санація підприємства, її класична модель. Критерії вибору варіанту санації. Способи санації.

ТЕМА 26. Оптимізація бізнес-процесів підприємства.

Модель бізнесу підприємства.

Методи оптимізації бізнес-процесів підприємства. Скорочення витрат, тривалості та кількості помилок у кожному з проаналізованих процесів. Інтегрування зі стратегією компанії та ключовими показниками ефективності Зростання керованості компанії. Покращення взаємодії між працівниками та підрозділами компанії. Наближення до сертифікації за стандартами ISO: 9000. Зростання інвестиційної привабливості компанії.

ТЕМА 27. Економічна безпека підприємства.

Поняття економічної безпеки підприємства (ЕБП). Загальна характеристика ЕБП. Основні цілі ЕБП. Структурні елементи ЕБП та організація їх взаємодії. Аналіз та оцінка досягнутого рівня ЕБП.

Напрями забезпечення ЕБП за функціональними складовими: фінансовою, інтелектуальною, кадровою, техніко-технологічною, політико-правовою, інформаційною, екологічною та силовою.

Служба безпеки фірми (підприємства, організації). Принципи організації служби безпеки. Ключові завдання організації. Функції та об'єкти управління безпек

Список рекомендованих джерел

1. Бойчик І.М. Економіка підприємства. Навчальний посібник. - К.: Атіка, 2006. – 528 с.
2. Володькіна М.В. Економіка промислового підприємства / М.В. Володькіна. — К. : ЦНЛ, 2004. — 196 с.
3. Економіка деревообробних підприємств: Навчальний посібник / За ред. Г.С. Шевченка, В.К. Луцевича - Львів: НЛТУ України, 2010. - 375 с.
4. Економіка підприємства. Підручник за заг. ред. С.Ф. Покропивного. — К. КНЕУ, 2001. — 528 с.
5. Кулішов В.В. Економіка підприємства: теорія і практика / В.В. Кулішов. —

К. Ніка-Центр, 2002. — 216 с.

6. Мельник Л.Г. Економіка підприємства: конспект лекцій / Л.Г. Мельник, О.І. Корінцева. — Суми : Університетська книга, 2003. — 412 с.

7. Сідун В.А. Економіка підприємства / В.А. Сідун, Ю.В. Пономарьова. — К. : ЦНЛ, 2003. — 436 с.

8. John Sloman and Kevin Hinde.- Economics for Business / Fourth Edition- Printed by Craficas Estella, Navarro, Spain, 2009.- 781p.

2. МЕНЕДЖМЕНТ

ТЕМА 1. Поняття і сутність менеджменту

Поняття і сутність менеджменту. Зовнішнє та внутрішнє середовище. Сфери та рівні менеджменту. Закони, закономірності і принципи менеджменту.

ТЕМА 2. Розвиток науки управління

Передумови виникнення науки управління. Існуючі парадигми менеджменту. Школи менеджменту.

ТЕМА 3. Основи теорії прийняття управлінських рішень

Класифікація рішень. Процес прийняття рішень. Моделі та методи прийняття рішень. Технологія прийняття рішень.

ТЕМА 4. Методи обґрунтування управлінських рішень

Класифікація та зміст методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень.

ТЕМА 5. Планування в організації

Планування як загальна функція менеджменту. Місія і цілі організації. Етапи і цілі планування. Політика, правила, процедури.

ТЕМА 6. Організування як функція управління

Сутність функції організування. Поняття та складові організаційної діяльності. Повноваження, відповідальність, обов'язки, права. Процес делегування. Вертикальна та горизонтальна координація. ОСУ організаціями: класифікація і зміст.

ТЕМА 7. Мотивація

Мотивування як загальна функція менеджменту. Основні категорії мотивування. Зміст та теорії змістовного та процентного підходів до мотивації. Засоби мотиваційного впливу. Стимулювання праці: цілі, принципи, форми.

ТЕМА 8. Управлінський контроль

Принципи і цілі функції контролювання. Сутність і сенс контролю. Види контролю. Етапи процесу контролювання. Регулювання і контроль в організації.

ТЕМА 9. Лідерство

Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Форми влади і впливу. Теорії лідерства. Стили керівництва. Ситуаційні підходи до керівництва. Загальна характеристика моделі сучасного менеджера. Адаптивне керівництво.

ТЕМА 10. Комунікації в управлінні

Інформація в системі менеджменту. Класифікація інформації. Комунікаційний процес в організації. Перешкоди ефективної комунікації.

ТЕМА 11. Ефективність управління

Соціально-економічна ефективність. Організаційна ефективність. Поняття продуктивності організації. Оцінка ефективності управління. Сутність та різновиди відповідальності та етики у менеджменті. Культура менеджменту.

Список рекомендованих джерел

1. Виноградський і ін. Менеджмент в організації: Навч. посібник.-К. «Кондор», 2002. – 654 с.
2. Завадський Й.С. Менеджмент. – Т1.-Вид. 2-г-К.: УФІМБ, 1998.- 542с.
3. Крамаренко В.І. Менеджмент. Навчальний посібник. – Київ ЦУП. 2000.-248с.
4. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту.- Львів: НУ «Львівська політехніка», «Інтелект-Захід», 2002.-228с.
5. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента/пер.с англ.-М.: Дело, 1992.- 702 с.
6. Осовська Г.В., Осовський О.А. Менеджмент організацій: Навчальний посібник.-К «Кондор», 2005.-860 с.
7. Пушкар Р.М., Тарнавська Н.П. Менеджмент: теорія і практика: Підручник – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 490 с.
8. Сухарський В.С. Менеджмент- Тернопіль: Астон, 2004.-528 с.
9. Юргутіс І.А., Кравчук І.І. Основы менеджменту. Навчальний посібник.-Київ «Освіта» 1998.
10. Ricki W.Griffin, Fundamentals of Management: Core Concepts and Applications, 2nd edition. Copyright© 2000 by Houghton Mifflin Company. All rights reserved.

3. ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

~~2. ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА~~

Планування діяльності підприємства. Цілі, завдання та предмет вивчення дисципліни

Об'єктивна необхідність вивчення дисципліни.

Цілі, завдання та предмет вивчення дисципліни. Логіко-структурна схема побудови тем дисципліни та методологічні особливості їх викладання. Зв'язок дисципліни з іншими навчальними економічними дисциплінами.

Критерії оцінки поточних і засвоєних знань.

Сутність і організаційно-методичні основи планування діяльності підприємства

Планування як функція управління підприємством. Планування в умовах ринку.

Система планів підприємства. Функціонування системи планування на підприємстві: ключові поняття, характеристика та призначення. Основні принципи планування: єдності, участі, неперервності, гнучкості, оптимальності, збалансованості. Методи планування: екстраполяційні, інтерполяційні, пробно-статичні, балансові, матричні, економіко-математичні, пофакторні, нормативні.

Організаційні структури планування на підприємстві.

Функції планування й управління економічною діяльністю підприємства. Структура планових органів і їхні функції.

Стратегічне планування на підприємстві. Економічна стратегія підприємства та її складові. Інформаційна база стратегічного планування. Сутність, цілі та завдання стратегічного планування. Логіка стратегічного планування.

Тактичне планування на підприємстві. Сутність, значення та завдання тактичного планування. Зміст і структура поточного плану підприємства.

Сутність і значення норм і нормативів у системі планування й управління. Класифікація, характеристика, вимоги до норм і нормативів. Система економічних норм і нормативів.

Характеристика показників за напрямками діяльності. Особливості економічних механізмів узгодження показників різних планів: рівноваги, взаємодії, збалансованості.

Планування збуту продукції

Цілі та завдання плану виробництва і збуту продукції.

Формування плану збуту з урахуванням досліджень ринку, життєвого циклу продукції та детермінантів попиту. Планування реклами. Збут продукції як умова задоволення потреб покупців (споживачів) і формування виробничої програми. Схема взаємодії плану збуту продукції з іншими планами. Основні показники плану збуту продукції та порядок їх розрахунку. Алгоритм плану збуту продукції.

Виробнича програма підприємства

Виробнича програма підприємства, її зміст і структура. Особливості формування виробничої програми підприємства в ринкових умовах. Натуральні, трудові, умовно-натуральні та вартісні вимірники продукції. Номенклатурні позиції й асортимент продукції.

Планування обсягів виробництва продукції у вартісному вираженні. Товарна продукція: характеристика, склад, розрахунки. Валова продукція: характеристика, планування залишків незавершеного виробництва. Чиста продукція: характеристика та визначення у процесі планування. Оптимізація виробничої програми підприємства.

Оперативно-календарне планування та регулювання виробництва

Сутність, завдання та зміст оперативно-виробничого планування, регулювання роботи підприємства.

Види та системи оперативно-виробничого планування.

Характеристика систем оперативно-виробничого планування на підприємствах різного типу виробництва.

Організація рівномірного випуску продукції та показники ритмічності.

Оперативне регулювання роботи підприємства.

Функції диспетчерського апарату. Технічні засоби диспетчерської служби.

Обґрунтування виробничої програми виробничою потужністю

Характеристика видів виробничої потужності. Вихідні дані та порядок розрахунку первісної, вихідної, середньорічної та річної виробничих потужностей.

Планування виробничої потужності системи в цілому та за її складовими. Показники використання виробничої потужності та шляхи їх покращення.

Планування матеріально-технічного забезпечення діяльності підприємства

Завдання та зміст планування матеріально-технічного забезпечення виробництва. Послідовність розробки плану матеріально-технічного забезпечення. Планування потреби в матеріальних ресурсах. Методи розрахунку потреби в матеріальних ресурсах.

Класифікація запасів матеріальних ресурсів. Регулювання рівня запасів матеріально-технічних ресурсів. Розрахунок величини запасу матеріальних ресурсів. Матеріальні баланси, їх види.

Планування персоналу й оплати праці

Планування персоналу. Завдання, зміст, вихідні дані, показники плану з персоналу. Планування кадрової структури підприємства. Планування чисельності персоналу за категоріями. Баланс робочого часу одного працівника на рік.

Планування продуктивності праці. Сутність продуктивності праці. Система показників продуктивності праці: натуральні, трудові, вартісні. Планування продуктивності праці за методами: прямого розрахунку, техніко-економічних факторів, аналітичним, моделювання.

Планування оплати праці. Завдання та зміст планування оплати праці. Вихідні дані для розробки плану. Методи визначення планового фонду заробітної плати: укрупнений, поелементний, прямого розрахунку, нормативний. Розрахунок середньої заробітної плати.

Планування витрат

Собівартість продукції та принципи її формування. Мета, завдання планування собівартості продукції. Класифікація витрат - основа планування собівартості. Вихідні дані для складання плану собівартості продукції. Послідовність розробки плану собівартості продукції.

Номенклатура та склад економічних елементів.

Номенклатура та склад статей витрат.

Планування витрат на виробництво продукції. Планування зниження витрат за техніко-економічними факторами.

Калькулювання собівартості окремих видів продукції. Складання кошторису витрат на виробництво.

Планування фінансів

Зміст і завдання фінансового плану. Порядок складання фінансового плану. Інформаційна база для розробки фінансового плану.

Планування фінансових результатів. Планування прибутковості. Види прибутку. Методи планування прибутку. Планування розподілу прибутку та потреби у зовнішньому фінансуванні.

Планування рентабельності.

Баланс доходів і видатків (бюджет підприємства). Планування фінансових показників прибутковості (дохідності, активності (оборотності), ліквідності, заборгованості).

Організація виробництва

Організаційні основи виробництва

Ключові аспекти теорії організації виробництва. Системна концепція організації виробництва. Процес організації виробництва. Принципи організації виробничого процесу.

Організація комплексної підготовки виробництва нової продукції

Основні завдання та принципи підготовки виробництва нової продукції.

Технічна підготовка виробництва. Система комплексної підготовки виробництва. Підсистема науково-дослідної підготовки. Організація робіт із підготовки виробництва.

Організація науково-технічних досліджень. Сутнісно-змістова характеристика досліджень. Види та структура дослідних, фундаментальних, пошукових і прикладних робіт.

Проектно-конструкторська підготовка, її цілі та завдання. Основні етапи проектування: технічне завдання, технічна пропозиція, ескізний проект, технічний проект, робоча документація.

Технологічна підготовка. Цілі, зміст і логіка технологічної підготовки. Система технологічної підготовки виробництва. Склад технологічної документації.

Організаційно-економічна підготовка виробництва. Зміст і етапи організаційно-економічної підготовки виробництва. Завдання та нормативи планування підготовки виробництва. Методи переходу на випуск нових виробів. Напрями прискорення комплексної підготовки виробництва. Оцінка ефективності впровадження у виробництво нової продукції.

Виробничий процес і організаційні типи виробництва

Зміст, сутність і структура виробничого і технологічного процесів. Чинники, що впливають на структуру виробничого процесу. Класифікаційні ознаки основних, допоміжних і обслуговуючих виробничих процесів. Етапи формування виробничого процесу.

Організаційні типи виробництва. Ознаки одиничного, серійного, масового типів виробництва. Порівняльна техніко-економічна характеристика типів виробництва.

Організація виробничого процесу в часі та просторі

Організація виробничого процесу в часі. Виробничий цикл, його сутність, структура та характеристика складових. Тривалість циклу та його техніко-економічне значення. Вплив виробничого циклу на показники діяльності підприємства. Шляхи скорочення виробничого циклу. Розрахунок тривалості технологічного циклу за різними способами поєднання операцій: послідовного, паралельного та паралельно-послідовного.

Визначення виробничого циклу складного процесу. Сутність складного процесу.

Організація виробничого процесу в просторі. Поняття виробничої структури, чинники, що на неї впливають. Види виробничих структур. Комплексна та спеціалізована структура. Характеристика технологічної, предметної, змішаної, цехової, безцехової, корпусної та комбінованої виробничих структур підприємства.

Методи організації виробництва

Сутність методу організації виробництва в часі та просторі. Чинники, що визначають вибір методу організації виробництва. Основні ознаки непотокового (групового) методу. Умови застосування непотокового методу. Форми спеціалізації непотокового виробництва.

Організація потокового й автоматизованого виробництва

Потокове виробництво. Сутнісно-змістова характеристика методу. Основні ознаки й умови організації. Техніко-економічна характеристика потокового виробництва. Класифікація поточкових ліній. Параметри та показники поточкових ліній. Методика їх розрахунку.

Автоматизоване виробництво. Загальна характеристика та види автоматичних ліній. Гнучкі автоматизовані виробництва (ГАВ) та гнучкі виробничі системи (ГВС), їх характеристика.

Організація обслуговування виробничого процесу

Загальна характеристика інфраструктури підприємства та системи технічного обслуговування виробництва.

Організація інструментального господарства. Організаційно-виробнича структура інструментального господарства. Форми організації інструментального господарства. Класифікація інструменту. Організація роботи ЦС та ІРК. Системи обслуговування робочих місць. Потреби підприємства в

інструменті. Регулювання запасу інструменту в ЦС. Шляхи вдосконалення роботи інструментального господарства.

Організація технічного обслуговування та ремонту обладнання. Мета та завдання технічного обслуговування та ремонту. Характеристика та склад ремонтного господарства. Системи ремонтного обслуговування устаткування. Форми організації ремонтного обслуговування устаткування.

Організація енергетичного господарства. Завдання та значення забезпечення виробництва енергією. Структура енергетичного господарства й органи управління ним. Енергоресурси підприємства та методи визначення потреби в них. Напрямки удосконалення організації енергетичного господарства.

Організація транспортного господарства. Завдання та структура транспортного господарства. Визначення величини вантажопотоків, вантажообороту та системи перевезень. Класифікація транспортних засобів. Шляхи вдосконалення роботи транспортного господарства на підприємстві.

Організація складського господарства. Мета та завдання матеріального забезпечення. Структурні елементи складського господарства. Класифікація складів. Оснащення складів. Організація складських операцій. Порядок прийому, збереження та видачі матеріалів зі складів. Напрямки вдосконалення матеріального обслуговування виробництва.

Організаційно-виробниче забезпечення якості продукції

Організація технічного контролю. Сутність, завдання й органи контролю якості продукції. Принципи організації технічного контролю якості. Об'єкти, види та методи контролю якості продукції. Шляхи підвищення якості продукції.

Організація управління якістю продукції. Якість продукції та її показники. Державна система стандартизації. Еволюція управління якістю. Комплексна система управління якістю продукції, її сутність. Форми регулювання якості продукції.

Список рекомендованої літератури

1. Кіндрат Р.Я. Організація виробництва деревообробних підприємств. Навчальний посібник. – Львів: видавничий дім «Панорама», 2002 р.
2. Кіндрат Р.Я., Грицевич Т.Р. Організація виробництва деревообробних підприємств. Практикум (для студентів напрямів підготовки 6.030504 “ Економіка підприємства ” та 6.030601 "Менеджмент ").– Львів, 2012, - 92с.
- 3.. Організація виробництва: Навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / В. Онищенко, О. Редкін, А.Старовірець, В. Черганова. – К.: Лібра, 2003.
4. Пенцак М.В. Планування та організація діяльності підприємства. Методичні вказівки та завдання до виконання практичних робіт. – Львів: Технологічний коледж НЛТУ України, 2010.

5. Планування діяльності підприємства. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / За ред. В. Москалюка – К.: КНЕУ, 2005.

6. Шевченко Г.С., Варениця В.О., Данілова В.К., Луцевич В.К., Якуба М.М. Планування діяльності на деревообробних підприємствах. Навчальний посібник. – Львів.: Український державний лісотехнічний університет, 2001 р.

7. Цал-Цалко Ю.С. Витрати підприємства: Навчальний посібник. – К.: ДО ЦУЛ, 2002.

4. СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА

ТЕМА 1. Концептуальні засади теорії стратегічного управління

Передумови розвитку теорії стратегічного управління. Концепція стратегічного управління. Предмет та об'єкт стратегічного управління підприємством. Поняття «стратегія підприємства». Стратегічні рішення на підприємствах та фактори впливу на їх прийняття.

ТЕМА 2. Методологічні основи стратегії підприємства

Економічна сутність у визначенні стратегії та значення для економічного розвитку країни. Стратегічний підхід до управління організацією. Поняття «економічна кон'юнктура», «економічна політика», «державне регулювання».

Прогнозування та планування – основні етапи управління економікою. Основні методи стратегії управління підприємством. Стратегія виробничої конкуренції.

ТЕМА 3. Рівні стратегічних рішень та типологія стратегії підприємства

Передумови для прийняття стратегічних рішень у процесі управління підприємством. Корпоративний, діловий, функціональний та операційний рівні стратегічного рішення.

Характерні риси стратегії підприємства. Загальна типологія стратегій за рівнями стратегічних рішень. Цілі та задачі стратегічного управління підприємством.

Стратегія управління ресурсами підприємства (ресурсозабезпечення та ресурсозбереження) та особливості їх вибору.

Основні етапи маркетингового управління підприємством. Поняття «ситуаційний аналіз», «маркетинговий синтез». Стратегічне та тактичне планування маркетингу. Маркетинговий контроль. Виробнича стратегія підприємства. Характеристика ринків і факторів виробництва.

ТЕМА 4. Принципи формування економічної стратегії підприємства та види управління нею

Поняття та принципи формування економічної стратегії підприємства. Основні складові стратегії підприємства. Локальні цілі стратегії підприємства.

Види стратегічного аналізу на підприємстві.

Оцінка степені нестабільності зовнішнього та внутрішнього середовища. Довгострокове прогнозування діяльності підприємства. Управління шляхом вибору стратегічних позицій та ранжирування стратегічних задач.

ТЕМА 5. Еколого–економічні проблеми в контексті формування стратегії підприємства

Ринкові відносини у сфері охорони навколишнього середовища. Екологічний маркетинг, перспективи його розвитку. Форми маркетингової діяльності.

Функції комерційних екологічних банків. Еколого-економічна цінність території. Екологічна політика підприємства. Капітальні вкладення природоохоронного призначення. Економічні методи забезпечення охорони навколишнього середовища.

ТЕМА 6. Стратегічне планування та основи галузевої стратегії підприємства

Принципи стратегічного планування. Значення стратегічного планування діяльності підприємства. Підходи до організації стратегічного планування у підприємстві.

Процес стратегічного планування. Перспективне планування. Вибір місії та правила її формування. Значення місії для підприємства з орієнтацією на стратегічний розвиток.

Стратегічне прогнозування основних показників розвитку галузі. Стратегія розвитку науки і техніки.

ТЕМА 7. Стратегія зниження виробничих витрат

Стратегія одержання конкурентних переваг за рахунок зниження витрат. Регулювання процесу формування витрат. Основні фактори, що впливають на формування витрат виробництва.

Стратегічний аналіз витрат. Регулювання рівня структурних витрат. Стратегія зниження трансакційних витрат. Вивчення потенційних партнерів за ринковими трансакціями. Рекламна компанія, як джерело інформації про потенційні ринкові трансакції. Юридичні аспекти трансакційних витрат.

ТЕМА 8. Стратегія зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Фактори, що визначають напрямки стратегії зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Національна зовнішньоекономічна політика. Валютна політика.

Міжнародні економічні відносини. Лібералізація міжнародної торгівлі. Стратегічні цілі зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

ТЕМА 9. Стратегічний потенціал підприємства та формування його конкурентних переваг

Поняття «стратегічний потенціал підприємства». Елементи стратегічного потенціалу підприємства та фактори впливу на його формування і розвиток.

Методи та показники оцінювання стратегічного потенціалу підприємства. Розриви між стратегічними цілями та потенціалом підприємства. Особливості управління стратегічним потенціалом підприємств різних сфер економічної діяльності.

Сутність, класифікація та основні характеристики конкурентних переваг підприємства.

Організаційні здатності як необхідна база розвитку ресурсів та компетенцій підприємства.

Технології формування та розвитку конкурентних переваг підприємства.

ТЕМА 10. Портфельні стратегії та управління стратегічною позицією підприємства

Поняття «портфель підприємства» у стратегічному управлінні та мета його розробки. Сутність портфельної стратегії підприємства та її різновиди залежно від галузевої привабливості та організаційної сили підприємства.

Стратегічна позиція підприємства та стратегічні зони господарювання (СЗГ): поняття та характеристика. Параметри, які характеризують стратегічну позицію підприємства та СЗГ. Ключові фактори успіху СЗГ: види та характеристика.

Стратегічна сегментація ринку в процесі управління стратегічною позицією підприємства.

Привабливість СЗГ та її оцінювання. Стратегічна гнучкість (зовнішня та внутрішня) та синергізм СЗГ.

Список рекомендованих джерел

1. Герасимчук В.Г. Стратегічне управління підприємством. Графічне моделювання. Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2000. - 360 с.
2. Кіндратська Г.І. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. / Г.І. Кіндратська. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – К.: Знання, 2010. – 406 с.
3. Клівець П.І. Стратегія підприємства. Навч. посібн. – К.: Академвидав., 2007. - 210 с.
4. Мізюк Б.М. Стратегічне управління / Б.М. Мізюк. - 2-ге вид., перероб. і доповн. – Львів: Магнолія Плюс, 2006. – 392 с.
5. Немцов В.Д., Довгань Л.Є. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. для студ. вищих навчальних закл. - К.: УВПК «Екс об», 2004. – 540 с.
6. Подольчак Н.Ю. Стратегічний менеджмент: навч. посібник / Н.Ю. Подольчак. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 400 с.
7. Скібіцький О.М. Стратегічний менеджмент: навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2006. - 312 с.
8. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: підручн. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2004. – 699 с.
9. Kaplan R.S., Norton D.P. The Strategy – Focused Organization. – Boston: HBS Press, 2001.